

kové námitce nelze hleděti z úřadu, nýbrž jen na námitku strany (srov. 4957, 6734 a 3510 sb. n. s.). Žalovaná však nevznesla tuto námitku. Žalobkyně, která sama podala žalobu u řádného soudu, nemůže se jeho nepřislušnosti dovolávat, protože se podáním žaloby u řádného soudu vzdala práva vznést nárok na rozhodčí soud. Jenom žalované bylo volno namítati nepřislušnost řádného soudu. Ana tato námitka žalované nebyla učiněna, nelze k smlouvě o rozhodčím hleděti. Mínění dovolatelky zastávané ve sporu, že žalovaná v tomto sporu nemůže uplatniti námitkou ujednání o způsobu vyplácení směnek vydaných na kupní cenu, protože podle závěrečného listu o koupi byl příslušným k rozhodnutí sporu ze závěrečného listu rozhodčí soud a že proto o oné námitce jen tento může rozhodovati, pohybují se jistě v bludném kruhu. Ana dovolatelka sama uplatnila svoje nároky z koupě, třeba byly kryty směnkou u řádného soudu, nemůže žalované brániti, ana nevznesla námitku nepřislušnosti řádného soudu, by se nebránila ve věci tím, čím by se mohla brániti u soudu rozhodčího. Proto ani není třeba zabývati se tím, zda rozhodčímu soudu podléhají i nároky za směnek přijatých na krytí kupní ceny.

Čís. 11726.

Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Zcizovací hodnota pozemku, zabaveného podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům, nemůže býti vyšší, než přejímací cena podle § 8 tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 4. června 1932, R I 370/32.)

K návrhu Zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze, by byla za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty stanovena zcizovací hodnota pozemků, vykoupených podle zákona čís. 318/1919 sb. z. a n. za 5.500 Kč, stanovil soud první stolice zcizovací hodnotu těchto pozemků na 5.500 Kč. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Jde o odhad pozemků vykoupených podle zákona čís. 318/19 sb. z. a n. na přejímací cenu 5.500 Kč stanovenou dohodou stran. Zemský inspektorát pro zemské dávky v Praze žádá soudní odhad těchto pozemků s poukazem na ustanovení § 17 odst. (4) vl. nař. čís. 545/20 sb. z. a n., poněvadž vznikla pochybnost o tom, zda přejímací cena odpovídá obecné hodnotě pozemků, při čemž uvádí zemský inspektorát, že k přejímací ceně nelze vůbec přihlížeti, poněvadž okolnost, že pozemky byly vykoupěny podle zák. čís. 318/19 jest nerozhodná pro stanovení objektivní zcizovací hodnoty k účelům dávkovým. Naproti tomu odpůrce uplatňuje tuto vlastnost pozemků jako rozhodnou, poněvadž dispozice vlastníka byla omezena do té míry, že pozemky nesměl prodati za cenu, které by byl docílil na volném trhu, nýbrž musil se spokojiti s cenou přejímací určenou zákonem čís. 318/19. Znalci ocenili odhadované pozemky porovnáním cen v době zcizení, t. j. dne 27. února 1922 v místě na volném trhu obvyklých na 16.604 Kč 25 h. V roce 1913 měly pozemky ty dle posudku znalců cenu 2.276 Kč 04 h. Jde o to, jaký

vliv měla okolnost, že pozemky byly vykoupěny podle zák. čís. 318/19, na jejich obecnou hodnotu a zda přejímací cenou jest vyjádřena tato obecná hodnota. Účelem soudního odhadu jest zjištění obecné ceny pozemků ve smyslu § 305 obč. zák. a i dávkový řád má tuto cenu na mysli, t. j. cenu, již lze za pozemky docílit v rozhodné době na volném trhu. Tato cena činila by, kdyby dispozice vlastníka ohledně pozemků nebyla nijak omezena, 16.604 Kč 25 h, neboť takovou cenu podle posudku znalců bylo by v tomto případě za pozemky lze docílit. Odhadované pozemky byly však vzhledem k zák. čís. 318/19 vůbec vzaty z volného trhu a mohl vlastník za ně požadovati jen cenu, jak ji vymezil § 8 cit. zák., t. j. přejímací cenu odpovídající cenám z roku 1913 v téže krajině obvyklým. Vzhledem k tomuto zákonnému ustanovení řídí se přejímací cena obecnou cenou v roce 1913, která podle posudku znalců činila 2.276 Kč, a jest z toho patrné, že přejímací cena nejen odpovídá této ceně, nýbrž dokonce ji daleko převyšuje. An tedy vlastník nemohl za pozemky žádným způsobem docílit vyšší ceny, než jak byla dohodou stran stanovena, nelze pozemky ty odhadnouti jinak, než na přejímací cenu, neboť jen tato vyjadřuje skutečnou jejich cenu, jak se utvořila v hospodářském životě vzhledem k ustanovením zák. čís. 318/19, a byla by každá jiná cena, zejména cena zjištěná znalci porovnáním s cenami jiných pozemků volnému trhu přístupných jen cenou fiktivní. Z těchto důvodů má i rekursní soud za to, že obecná hodnota pozemků v tomto případě rovná se přejímací ceně odpovídající zákonu čís. 318/19 a vyjadřující vzhledem k zvláštním poměrům vyvolaným tímto zákonem skutečně dosažitelnou prodejní cenu těchto pozemků.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs podaný proti potvrzujícímu usnesení soudu rekursního ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., pro nezákonnost není opodstatněn. Stěžovatel vytýká rozpor napadeného usnesení s ustanovením § 306 obč. zák., podle něhož při odhadu musí býti vzata za směrnici obecná cena, která má býti určena podle § 305 obč. zák. Avšak pozemky, o něž jde, byly pozemky podrobené zákonu ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům. Tímto zákonem přestaly pozemky ty býti předmětem volné nabídky a poptávky, byly takto odňaty volnému obchodu, vlastník nemohl a nesměl je zciziti za jinou cenu, než za cenu zákonem určenou, a proto i obecná cena jejich, t. j. cena odhadnutá podle užitku, jež se zřetelem k době a k místě — a nutno dodati i vzhledem k poměrům — skýtají obvykle a obecně, nutně klesla a byla nižší, než cena pozemků stejné jakosti v době zcizení, k níž se odhad prováděl (27. února 1922), které nebyly stíženy zákonným omezením vlastnickovy dispozice a mohly býti volně prodávány. Bylo by přímo protismyslné, kdyby při takových zabraných pozemcích zcizovací hodnota, zjišťovaná podle hodnoty obecné, mohla býti vyšší, než cena přejímací velícím zákonem přesně stanovená a disposici stran odňatá a nemohly tudíž ani vzniknouti důvodné pochybnosti, zda přejímací cena odpovídá hodnotě

zcizovací, jak stěžovatel tvrdí. Ustanovení § 8 zákona čis. 318/19 změnilo předpisy §§ 305 a 306 obč. z. pro pozemky, jichž se toto ustanovení týče, poněvadž určilo podmínky pro výši náhrady za požadovaný pozemek (přejímací cenu) a tím přirozeně též jeho obecnou cenu v době, kdy měl nastati postup pozemku na drobného pachtýře podle zákona čis. 318/19. Jde tu o případ, kde novým zákonem byl změněn všeobecný předpis občanského zákona pro určité nemovitosti při provádění pozemkové reformy. Neprávem se stěžovatel dovolává rozhodnutí čis. 5964 sb. n. s., neboť v případě tam řešeném nešlo o pozemky zabrané pro drobné pachtýře. Proto správně určily nižší soudy obecnou hodnotu odhadovaných pozemků a není tu vytýkané nezákonnosti v napadeném usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvé stolice.

Čís. 11727.

Ustanovil-li jeden z manželů v závěti za universálního dědice své dítě, netřeba vyrozumívati pozůstalého manžela o dědickém nápadu.

Nárok pozůstalého manžela na slušné zaopatření podle § 796 obč. zák. není nárokem dědickým, nýbrž nárokem obligačním, o jehož jsoucnosti, je-li sporný, může býti rozhodnuto jen pořadem práva.

(Rozh. ze dne 4. června 1932, R I 421/32.)

Pozůstalostní soud vyhověl návrhu pozůstalého manžela na opětne projednání pozůstalosti, ježto navrhovatel nebyl o projednání pozůstalosti vyrozuměn, takže nemohl vznést námitky proti platnosti závěti ani návrhy podle § 796 obč. zák. Rekursní soud zrušil napadené usnesení jako nezákonné. Důvody: Ježto byla pozůstalost již odevzdána přihlásivšímu se dědici, jde o případ § 823 obč. zák. a lze pozůstalému manželu nastupovati jen t. zv. žalobou dědickou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel napadá usnesení rekursního soudu jako zmatečné podle § 477 čis. 5 c. ř. s. z důvodu, že nebyl vyrozuměn o projednání pozůstalosti, ačkoliv mu, přes to, že dcera byla zůstavitelkou ustanovena za universální dědičku podle § 796 obč. zák., přísluší zákonné dědické právo, po případě odkaz vytčený v tomto paragrafu. Šlo by tedy o zmatečnost z důvodu § 41 (2) f) nebo g) zákona ze dne 19. června 1931, čis. 100 sb. z. a n., avšak zmatečnosti tu není, neboť obojí toto ustanovení předpokládá účastníka nesporného řízení (§ 6 uv. zák.) a stěžovatel jím není. Podle § 75 nesp. říz. čis. 208/54 má soud zpravit domnělé dědice o dědickém nápadu s výzvou, by podali dědickou přihlášku, by pozůstalost mohla býti projednána. Za domnělé dědice budtež považováni podle toho, zda nastává posloupnost ze zákona, či z poslední vůle nebo ze smlouvy, ti, kdož povolání jsou k té nebo k oné (druhý odstavec § 75). Zůstavitelka zanechala poslední vůli, kterou ustanovila za universální dědičku svou dceru Annu. Hledíc k této poslední vůli, která ne-